

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 16C/247/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7712216343
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daniela Pristášová
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2016:7712216343.7

Uznesenie

Okresný súd Michalovce, v právnej veci navrhovateľa: K. právne zastúpená advokátom: JUDr. Miroslav Hospodár, so sídlom Nám. Slobody 13, Michalovce proti odporcovi: M. právne zastúpený advokátom: JUDr. Ján Kizivat, so sídlom kpt. Nálepku č. 8, Michalovce, v konaní o zrušení bezpodielového spoluvlastníctva za trvania manželstva, takto

rozhodol:

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Tunajší súd uznesením zo dňa 30.5.2014 č.k. 16C/247/2012-91 konanie zastavil. Navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania v sume 491,17 EUR, za „právne zastúpenie advokátom“ do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Rozhodnutie o zastavení konania súd odôvodnil podľa § 96 ods. 1,3 O.s.p. Navrhovateľka podala návrh na zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len BSM) za trvania manželstva podľa § 148 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), ktorý vzala späť podaním zo dňa 30.5.2014, lebo rozsudkom Okresného súdu Michalovce zo dňa 28.1.2014, sp.zn. 12C/85/2013 bolo jej manželstvo s odporcom rozvedené (rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.3.2014). Odporca súhlasil so späťvzatím návrhu, ale žiadal priznať náhradu trov konania.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 146 ods.2, prvá veta O.s.p., lebo k späťvzatiu návrhu a zastaveniu konania došlo ale nie pre správanie sa odporcu. Odporca zastavenie konania nezavinil.

Proti výroku o povinnosti navrhovateľky zaplatiť odporcovi trovy konania podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. Navrhla zmeniť rozhodnutie a nepriznať účastníkom náhradu trov konania. Uviedla, že je pravdou, že k zastaveniu konania došlo z dôvodu späťvzatia návrhu navrhovateľkou, avšak k späťvzatiu došlo na tom skutkovom a právnom základe, že odpadol dôvod konania, lebo k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov došlo zo zákona skôr, a to právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva. V čase podania návrhu na zrušenie BSM za trvania manželstva nemal ani jeden z účastníkov záujem podať návrh na rozvod manželstva. Situácia sa zmenila až potom, keď v tomto konaní (o zrušenie BSM počas trvania manželstva) sa začalo vykonávať dokazovanie o existencii finančných prostriedkov patriacich do BSM, s ktorými hospodáril výlučne odporca. To bol dôvod prečo bol podaný návrh na zrušenie BSM za trvania manželstva. Odvolateľka poukázala na časové súvislosti v predmetnom spore, a to - návrh na zrušenie BSM počas trvania manželstva bol doručený okresnému súdu dňa 3.10.2012,

- prvé pojednávanie bolo dňa 15.5.2013, na ktoré sa odporca nedostavil (na tomto pojednávaní bola vypočutá navrhovateľka a poukázala na finančné transakcie odporcu od augusta 2009 a na tomto pojednávaní bolo nariadené dokazovanie dotazovaním Slovenskej sporiteľne a.s., ohľadne účtu),
- odporca napriek nesúhlasu a nezájmu o rozvod manželstva podal návrh na rozvod

manželstva, ktorý bol doručený okresnému súdu dňa 22.8.2013, t.j. 11 mesiacov po doručení návrhu na zrušenie BSM za trvania manželstva. Návrh na rozvod bol podaný účelovo. Prieťahy v konaní spôsobil odporca nepredložením dôkazov, ktoré mal k dispozícii. Otázkou zavinenia navrhla odvolateľka skúmať so širších hľadísk, a to z pohľadu a správania sa oboch účastníkov konania. Poukázala aj na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 281/2011 a judikatúru v Zborníku IV strana 736.

Odporca v písomnom vyjadrení na odvolanie navrhovateľky navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť ako vecne správne. Žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške 49,49 €. Nevidí súvislosť v tom, či on, resp. obaja účastníci konania mali, alebo nemali záujem podať návrh na rozvod manželstva v čase, kedy zo strany navrhovateľky došlo k podaniu návrhu na zrušenie BSM za trvania manželstva. Taktiež považuje za bezpredmetné tvrdenie navrhovateľky o tom, že svojím konaním spočívajúcim v nepredložení dokladov na základe výzvy súdu malo dôjsť jeho zavinením k „predĺženiu“ konania. Vyslovil názor, že podaním návrhu na rozvod manželstva výlučne realizoval jemu (ako manželovi) prislúchajúce právo, pričom predmetný návrh bol podaný z dôvodov, že dané manželstvo neplnilo svoju spoločenskú funkciu a odporca vzhľadom na okolnosti, za ktorých žili obaja z účastníkov konania, nemal záujem naďalej zotrvať v tomto manželskom zväzku. Odporca je toho názoru, že k späťvzatiu návrhu zo strany navrhovateľky nedošlo zavinením odporcu, pričom k zastaveniu konania došlo úkonom zo strany navrhovateľky, pričom navrhovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala zavinenie odporcu, vplyvom ktorého by došlo k späťvzatiu návrhu navrhovateľkou. Zároveň poukázal na to, že predmetom konania nie sú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých by mal príslušný súd rozhodnúť podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ktorú skutočnosť však odporca ponechal na zváženie súdu.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku je potrebné zrušiť pre jeho nepreskúmateľnosť. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia patrí medzi vady konania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., pretože takýmto postupom súdu je účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, konkrétne realizácia jeho procesného práva účinne sa brániť proti rozhodnutiu súdu. Táto vada konania je dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p..

V odvolaní navrhovateľka uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súď prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Pri zastavení sporového konania (v danom prípade ide o také konanie) sa otázka náhrady trov konania spravuje princípom procesného zavinenia na zastavení konania. Len výnimočne môže súd v konaní (procesne) úspešnému účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Občiansky súdny poriadok v § 150 ods. 1 O.s.p. priznáva súdu moderačné právo zmierniť dôsledky (dopady) ustanovení upravujúcich náhradu trov konania. Pokiaľ sú splnené predpoklady uvedené v tomto ustanovení, môže súd výnimočne nepriznať náhradu trov konania (procesne) úspešnému účastníkovi konania, ktorému by inak priznal ich náhradu celkom alebo sčasti. Predmetné ustanovenie tak v nadväznosti na § 1 O.s.p. napomáha zabezpečiť spravodlivú ochranu práv, ktorú aplikácia zásady zodpovednosti za zastavenie konania v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. vždy dôsledne neumožňuje.

Ustanovenie § 150 O.s.p. umožňuje súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnúť výnimočne na zvláštnosti prejednávanej veci a prispieť tým k odstráneniu prípadnej tvrdosti, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie jednotlivých zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o náhrade trov konania.

Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia, musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, vrátane okolností demonštratívne uvedených v druhej vete § 150 ods. 1 O.s.p.. Predmetné ustanovenie preto nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov procesne úspešnému účastníkovi konania. Výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia musí byť daná osobitnými okolnosťami, ktorých charakteristika musí byť v odôvodnení rozhodnutia vždy náležite vysvetlená a konkretizovaná. Pri posudzovaní, či v tej - ktorej veci sú tieto dôvody dané, musí súd prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery (treba zdôrazniť, že všetkých) účastníkov konania a vziať do úvahy nielen to, aké sú pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale to, aký bude dopad aplikácie § 150 O.s.p. na (medziiným tiež majetkové) pomery účastníka na opačnej procesnej strane.

Významným z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia môže byť v určitej veci tiež to, za akých okolností bol nárok uplatnený na súde, aký bol postoj účastníkov k veci, ako pristupovali v priebehu konania k plneniu procesných povinností účastníka občianskeho súdneho konania a pod..

Odvolací súd poukázal na to, že okresný súd neposúdil dostatočne celý komplex okolností relevantných aj pre rozhodovanie o náhrade trov konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p.. Okresný súd neskúmal vec zo všetkých hľadísk, ktoré treba považovať za relevantné (aj) v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p.. Z týchto dôvodov, odvolaciemu súdu neostala iná možnosť len zrušiť uznesenie vo výroku o trovách konania a v zrušenom rozsahu vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd skúmal teda či u účastníkov sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa. Z predložených dokladov zistil, že navrhovateľka pracuje od roku 2007 vo Veľkej Británii v spoločnosti Y. s priemerným platom 960,- libier mesačne, býva vo Veľkej Británii, v meste Bilston v prenajatom rodinnom dome spolu so synom. Mesačné výdavky má: voda 46 lib., elektrina, plyn, teplo podľa spotreby, domová daň 119 lib., TV licencia 12,12 lib., internet 26,50 lib. Nehnuteľnosti nemá žiadne a má prenajaté vozidlo C.. Má účty v bankách s priemerným zostatkom na účte k 15. dňu za posledných 6 mesiacov 40 lib. a -450 lib. Má bankové úvery v Barclays Bank PLC 500,- lib. a v TESCO Bank 12.000,- lib. s mesačnou splátkou 208,- lib., cestovné do práce 100,- lib. mesačne, na lieky 2,83 lib. mesačne. Iné výdavky:- poistenie osobného motorového vozidla 72,80 lib. mesačne, cestná daň 17,93 lib. mesačne, poisťka banky 15,- lib. mesačne, zdravotné pripoistenie 7,99 lib., životná 5,- lib. poplatky bank 35,- lib. Ďalej navrhovateľka uviedla, že dom užíva spolu so synom, ktorý platí mesačne nájomné vo výške 550,- lib. a ona platí všetky prevádzkové náklady. Elektrina a plyn sa platí podľa spotreby cca 75,-lib. mesačne. V mesiaci máj a október navrhovateľka mala zvýšené náklady na liečenie (operácia rúk a karpálny tunel) a s tým aj znížený príjem počas práceneschopnosti. Opakovane uviedla, že svojho práva sa nedomáhala svojvoľne a výnimočnosť vidí v tom, v čase podania žaloby bol jej nárok oprávnené uplatnený na súde, odporca v konečnom dôsledku priznal svojvoľné zaobchádzanie s ich spoločným majetkom a návrh na rozvod podal až potom, ako navrhovateľka požiadala súd o vykonanie nakladania s peňažnými prostriedkami.

Z dokladov predložených odporcom súd zistil, že tento je zamestnaný vo Veľkej Británii v obchodnej spoločnosti E. s čistým príjmom 1.593,28 libier mesačne t.j. v prepočte na € 2.176,61 €. Býva býva vo Veľkej Británii, v meste Birchills v podnájme. Mesačné výdavky má: voda 12,84 lib., elektrina + plyn 199,97 lib., nájom 500 lib., miestna daň 53,50 lib., TV licencia 12,30 lib., vývoz TKO 10,- lib., nehnuteľnosti nemá žiadne a je vlastníkom vozidla Daewoo nubira, rok výroby 1999. Peniaze v banke nemá žiadne ani bankové úvery. Ďalšie výdavky: cestovné do práce 51,50 lib. mesačne, na lieky (v prípade potreby) 30,- lib. mesačne, vyživovacie povinnosti nemá žiadne. Iné (mesačné) výdavky: strava 350,- lib., hygienické potreby a ostatné výdavky 100,- lib., ošatenie, obuv 110,- lib., kredit na mobil 40,- lib., nepravidelné výdavky 2x ročne veľká Británia - Slovensko 110,- libier. Odporca taktiež uviedol, že nedisponuje žiadnymi vkladmi a úsporami v bankách (okrem sumy, na ktorú si nárok uplatňuje navrhovateľka v rámci vyporiadania BSM v konaní sp. zn. 7C 209/2014, ktorú značnú časť už odporca minul pre potreby zabezpečenia svojho nového bývania a ďalších výdavkov). Aj keď má celkový príjem 2.176,61 €, jeho výdavky sú 2.008,02 € mesačne. Podľa jeho názoru jeho majetkové podstavenie nie je

lepšie ako u navrhovateľky a rozhodnutie súdu, ktorý by s ohľadom na § 150 O.s.p. zmenil rozhodnutie o povinnosti navrhovateľky uhradiť odporcovi vzniknuté trovy, by malo na odporcu nepriaznivé následky.

O uvedených príjmoch a výdavkoch predložili účastníci konania aj listinné dôkazy v anglickom jazyku.

Súd z takto zistených skutočností týkajúcich sa pomerov účastníkov nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa ani na strane navrhovateľky ani na strane odporcu.

V prípade zastavenia konania súd rozhoduje o trovách konania v zmysle ust. § 146 Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

V zmysle ust. § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný nahradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Ustanovenie § 146 ods. 1 O.s.p. uvádza prípady, kedy výsledok konania nie je rozhodujúci pre náhradu trov a keď ani účastníci na ich náhradu nemajú nárok. Ide o prípady, keď neplatí zásada zodpovednosti za výsledok konania.

Ak došlo k zastaveniu konania, nemá zásadne žiadny z účastníkov právo na náhradu trov podľa jeho výsledku. Iba výnimočne možno uložiť niektorému z účastníkov povinnosť nahradiť druhému účastníkovi trovy zastaveného konania.

Citované ustanovenie § 146 ods. 2 O.s.p. vyjadruje zásadu zodpovednosti za zastavenie konania, pričom otázka zavinenia sa hodnotí podľa procesného výsledku a zavinenie možno posudzovať len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva. Ak vzal navrhovateľ návrh späť, z procesného hľadiska zásadne platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania odporcovi. Ak však návrh je podaný dôvodne a k jeho späťvzatiu došlo pre správanie sa odporcu, je povinný uhradiť trovy konania odporcu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že návrh navrhovateľky na zrušenie BSM počas trvania manželstva bol podaný dňa 3.10.2012 dôvodne, keďže v čase podania žaloby sa konanie o rozvod manželstva na súde nevedlo a až následne dňa 22.8.2013 podal odporca návrh na rozvod manželstva. K späťvzatiu došlo potom čo odpadol dôvod konania, lebo k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov došlo zo zákona skôr, a to právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva. Zo spisu vyplýva, že prvé pojednávanie sa uskutočnilo dňa 15.5.2013, na ktoré sa odporca nedostavil (na tomto pojednávaní bola vypočutá navrhovateľka a poukázala na finančné transakcie odporcu od augusta 2009 a na tomto pojednávaní bolo nariadené dokazovanie dotazovaním Slovenskej sporiteľne a.s., ohľadne účtu). Následne keď v tomto konaní začalo vykonávať dokazovanie o existencii finančných prostriedkov patriacich do BSM, s ktorými hospodáril odporca (to bol dôvod prečo navrhovateľka podala návrh na zrušenie BSM za trvania manželstva na súd), odporca podal návrh na rozvod manželstva. Za tejto situácie nie je možné uzavrieť, že zastavenie konania zavinila výlučne navrhovateľka a bolo v rozpore so zásadou spravodlivosti, ak by niektorý z účastníkov mal znášať trovy konania druhého účastníka. V týchto okolnostiach prípadu ako aj v postoji odporcu súd vidí aj dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočnosť situácie, na ktoré prihliadol a aj vzhľadom na to nepriznal ani jednému z účastníkov náhradu trov konania, keďže mal za to, že obaja účastníci rovnakou mierou zavinili zastavenie konanie.

Keďže obaja účastníci procesne zavinili zastavenie konania rovnakou mierou, žiaden z nich nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku (§ 146 ods.1 písm. c) O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v 2. exemplároch. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).